

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2013 oraz potrzeby związane z realizacją zadań

Zespół Placówek Wsparcia Dziennego realizuje zadania z zakresu wspierania rodziny, wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2013, poz. 135 ze zm.).

W strukturze Zespołu działają:

- 1) Zespół ds. asysty rodzinnej,
- 2) świetlice :
 - a), „Elfy” - ul. Plac Dworcowy 4,
 - b), „Gwarek” - ul. Hallera 13,
 - c), „Gwiazdki” - ul. Sikorskiego 4,
 - d), „Pociecha” - ul. Bogusławskiego 17,
 - e), „Promyk” - ul. Padlewskiego 51B,
 - f), „Słodziaki” - ul. Jaracza 2a.

Zespół Placówek Wsparcia Dziennego w 2013 roku zatrudnił 22 pracowników na 19,58 etatu, co przedstawiono w poniższej tabeli:

Stanowiska	Liczba pracowników	Zatrudnienie w etatach	Uwagi
kierownik	1	1	
wychowawcy	12	12	w tym: 1 etat na zastępstwo,
asystent rodziny	4	3,5	0,5 etatu od 8.07.2013
psycholog	1	1	
pracownik obsługowo-porządkowy	2	1,5	
główna księgowa	1	0,33	
referent ds. kadrowo-kasowych	1	0,25	
ogółem	22	19,58	

Wszyscy pracownicy posiadają odpowiednie kwalifikacje. Jeden z zatrudnionych wychowawców w wyznaczone dni wspomaga pracę wychowawców w trzech świetlicach. Z dniem 1.01.2013 r. został zatrudniony w placówce psycholog.

W trosce o właściwe funkcjonowanie placówki, potrzeby dzieci, uatrakcyjnienie zajęć i własny rozwój pracownicy ZPWDz brali udział w niżej wymienionych szkoleniach, warsztatach i konferencjach:

- „Rozwój psychoseksualny dzieci i młodzieży – prawidłowości i problemy” – 1 asystent rodziny i 2 wychowawców,
- „Media społecznościowe i cyberbullying” – psycholog,
- „Asystent rodziny – zatrudnienie, kontrola, wyznaczanie zadań i dokumentacja” – kierownik,
- „Problematyka wykorzystania seksualnego dzieci” – asystent rodziny,
- „Wiklina papierowa - kreatywne pomysły” (warsztaty) – 1 wychowawca i psycholog,
- „Wielkanoc na Kurpiach” (warsztaty rękodzieła ludowego) – 2 wychowawców,
- „Szkoła animacji lokalnej” – 2 wychowawców,
- „Praktyczne działania zespołów interdyscyplinarnych” – kierownik,
- „Kadry 2013 – czas pracy i inne zmiany” – kierownik,
- „Profilaktyka uzależnień dla osób pracujących z dziećmi i młodzieżą” – wychowawca,
- „Specyfika pracy z dzieckiem i rodziną z problemem przemocy w rodzinie w placówkach wsparcia dziennego” (konferencja) – psycholog,
- „Współczesne zagrożenia rodziny” – psycholog,
- „Nowy program: Płatnik 9.01.001” – główna księgowa,
- „Odpowiedzialność za gospodarkę finansową jednostki” – główna księgowa,
- „Podatek dochodowy od osób fizycznych na 2014 rok” – referent ds. kadrowo-kasowych,
- „Pierwsza pomoc przedmedyczna” – 7 wychowawców.

Uczestnicy szkoleń przekazywali zdobyte informacje innym pracownikom na spotkaniach zespołów. Dodatkowo przeprowadzone zostały przez psychologa ZPWDz zajęcia szkoleniowe dla wychowawców w trybie indywidualnym z zakresu przemocy internetowej.

Zespół Placówek Wsparcia Dziennego, realizując swoje zadania współpracuje z wieloma, działającymi w naszym mieście jednostkami. Wśród nich należy wymienić: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Placówkę Pieczy Zastępczej „Korczakówka”, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Rodzinny Ośrodek Diagnostyczno – Konsultacyjny, Zespół

Kuratorskiej Służby Sądowej, Szkoły, Ostrołęcką Spółdzielnię Mieszkaniową, Spółdzielnię Mieszkaniową „Centrum”, Rady Osiedli, Miejski Zarząd Obiektów Sportowo-Turystycznych i Infrastruktury Technicznej, Ostrołęckie Centrum Kultury, Muzeum Kultury Kurpiowskiej, Park Wodny.

Przedmiotem działalności zespołu ds. asysty rodzinnej jest praca z rodziną poprzez wsparcie asystentów rodzinnych.

Asystenci pracują z rodziną biologiczną za jej zgodą i w miejscu przez nią wyznaczonym. Zadania asystenta w zakresie wykonywanej pracy zawarte są w art. 14 i 15 ustawy, a prawa wyznaczone są przez art. 16 i 17. Asystenci ściśle współpracują ze szkołami, do których uczęszczają dzieci, z pracownikami socjalnymi MOPR-u, koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej i wychowawcami pieczy instytucjonalnej, kuratorami społecznymi i zawodowymi, dzielnicowymi oraz wychowawcami świetlic.

W 2013 r. Zespół Placówek Wsparcia Dziennego zatrudniał trzech asystentów na podstawie umowy w zadaniowym systemie czasu pracy i w pełnym wymiarze. W związku z dużą liczbą rodzin, od 8.07.2013r zatrudniono jeszcze jedną osobę na stanowisku asystenta rodziny w wymiarze ½ etatu. Wszyscy mają odpowiednie wykształcenie i znają specyfikę wykonywanego zawodu.

W 2013 r. wsparciem asystentów rodziny objęto 46 rodzin mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. W związku z osiągnięciem założonych celów z 2 rodzinami zakończono pracę i objęto je monitorowaniem (spotkania z asystentem 2 x w miesiącu). Sześć rodzin zrezygnowało z takiej formy wsparcia.

W przypadku 12 rodzin podjęto decyzję o odstąpieniu od wspierania ich ze względu na brak współpracy ze strony rodziny. Z jedną rodziną zakończono pracę ze względu na osiągnięcie pełnoletności przez najmłodszego członka rodziny. W rodzinach pod bezpośrednią opieką rodziców było 98 dzieci, a w pieczy zastępczej przebywało 24 dzieci z tych rodzin.

Oprócz trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, innymi, najczęściej współwystępującymi problemami w rodzinach objętych wsparciem były:

- brak wyuczonych pozytywnych wzorców wychowawczych,
- słabe więzi między członkami rodziny,
- dystans uczuciowy do dzieci,
- bezrobocie i brak chęci do podjęcia zatrudnienia,
- skłonności do nadużywania alkoholu,
- bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- długotrwała choroba,

- nadopiekuńczość,
- niepełność rodziny,
- nieumiejętność panowania nad emocjami,
- ubóstwo.

Asystenci realizując zadania z zakresu pracy z rodziną podejmowali niżej wymienione działania:

- określenie wraz z rodziną podstawowych problemów i potrzeb rodziny,
- pomoc w znajdowaniu sposobów spędzania wspólnego czasu rodziny,
- motywowanie rodziny do realizacji zamierzonych zadań oraz pokonywania problemów,
- doradztwo w gospodarowaniu budżetem domowym,
- pomoc dzieciom w odrabianiu lekcji,
- pomoc i wskazówki w załatwianiu spraw urzędowych,
- wspieranie w kontaktach oraz mobilizowanie do kontaktów z pracownikami szkół, przedszkoli, poradni, MOPR-u, oraz innymi instytucjami,
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych,
- podnoszenie samooceny członków rodziny,
- wskazówki oraz porady dotyczące budowania prawidłowych kontaktów oraz więzi rodzinnych,
- pomoc w poprawie warunków socjalnych,
- mobilizowanie oraz motywowanie dzieci do realizacji obowiązku szkolnego,
- doradztwo i wsparcie w funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- wspólne wizyty w urzędach i instytucjach,
- motywowanie do podnoszenia kwalifikacji i umiejętności opiekuńczo-wychowawczych oraz zawodowych poprzez udział w kursach i szkoleniach,
- motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego,
- rozmowy z rodziną na temat utrzymywania higieny osobistej, zdrowego odżywiania się i wartości odżywczych w produktach żywnościowych.

Poprzez podejmowane działania rodzinom udało się zrealizować wiele wyznaczonych celów pracy:

- zaangażowanie się członków rodzin w poprawę swojej sytuacji życiowej,
- nabycie umiejętności załatwiania spraw urzędowych,
- umiejętne planowanie i gospodarowanie budżetem domowym,
- poprawa relacji między członkami rodziny,
- realizacja obowiązku szkolnego przez dzieci,

- dbanie o rozwój i zdrowie dzieci,
- podjęcie współpracy ze specjalistami na terenie szkoły i po za nią,
- stworzenie warunków umożliwiających odzyskanie opieki nad dziećmi,
- stosowanie odpowiednich metod wychowawczych w stosunku do dzieci,
- udział w warsztatach dotyczących podniesienia funkcji opiekuńczo- wychowawczej,
- podniesienie kwalifikacji zawodowych,
- nawiązanie kontaktu z pracownikami różnych instytucji wspierających rodzinę,
- podjęcie leczenia odwykowego przez uzależnionych członków rodzin i utrzymywanie abstynencji,
- poprawa sytuacji socjalnej,
- znalezienie pracy,
- otrzymanie mieszkania socjalnego.

W Zespole organizowane są spotkania robocze, w których uczestniczą przedstawiciele instytucji związanych z pomocą rodzinie i przedstawiciel rodziny. Omawiana jest sytuacja danej rodziny i działania, które będą podjęte na jej rzecz. Spotkania robocze odbywają się z inicjatywy asystenta rodziny w sytuacji pojawienia się problemu, o którym należy porozmawiać w większym gronie. Spotkanie kończy się ustaleniami dotyczącymi dalszych działań podejmowanych przez uczestników na rzecz rodziny, a także przez jej członków.

Dla rodzin objętych wsparciem psycholog ZPWDz przeprowadził „Warsztaty Umiejętności Wychowawczych”. Zajęcia odbywały się od 03.09.2013 r. do 04.12.2013 r. Spotkania miały miejsce 2 razy w tygodniu (wtorki i środy) w godzinach 10:00 – 12:00 w świetlicy „Pociecha” przy ul. Bogusławskiego. We wtorki przychodziła grupa A (6 osób), w środy grupa B (10 osób).

W ramach warsztatów odbyło się 12 spotkań. Z 16 osób (były to matki), które zgłosiły chęć uczestniczenia w warsztatach regularnie na zajęcia uczęszczały 2 uczestniczki. Jedna osoba zaliczała zajęcia w trybie indywidualnym. Pozostałe matki zapisane do grup A i B nie uczęszczały regularnie na zajęcia, bądź nie pojawiły się na żadnym ze spotkań. Prawdopodobnym powodem tak niskiej frekwencji na zajęciach była niewielka motywacja klientek do uczęszczania na tego typu warsztaty. Wiele kobiet usprawiedliwiało swoją nieobecność brakiem czasu, chorobą dzieci bądź swoją. Wiele kobiet pojawiło się tylko raz. W trakcie trwania warsztatów rezygnowały z tej formy pomocy.

Ponadto w każdy pierwszy i trzeci piątek miesiąca zaproponowano rodzinom objętym wsparciem asystentów udział w grupie wsparcia. Psycholog oczekiwał na zainteresowane

osoby w godzinach 10:00 – 11:30. Niestety, sporadycznie zdarzało się, aby któryś z rodziców skorzystał z tego rodzaju wsparcia.

Klientom asysty rodzinnej zaproponowano także indywidualne spotkania z rodziną, tzw. animację rodziny (ćwiczenie umiejętności wychowawczych połączone z zabawą i grami). Tylko jedna rodzina zainteresowana była taką współpracą.

W sprawach wymagających specjalistycznych porad prowadzona była współpraca z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną i Rodzinnym Ośrodkiem Diagnostyczno – Konsultacyjnym.

W celu zachowania i wzmacniania oraz przeciwdziałania zjawisku wypalenia zawodowego asystenci rodziny uczestniczyli w spotkaniach superwizyjnych, organizowanych w ramach współpracy przez Rodzinny Ośrodek Diagnostyczno – Konsultacyjny.

Asystenci rodziny w czerwcu 2013 zorganizowali „Dzień Rodziny” dla rodzin objętych wsparciem, które odbyło się w parku rozrywki „Knieja”. W spotkaniu wzięło udział 29 rodzin. Zapewniono im, dostępny na terenie parku, sprzęt do wspólnych zabaw, a w ramach posiłku pieczono na ognisku kielbaski. W kosztach tego spotkania współuczestniczyło Biuro Poselsko – Senatorskie Prawa i Sprawiedliwości z Ostrołęki.

W grudniu asystenci rodziny współorganizowali ze świetlicą „Gwarek”, spotkanie świąteczne. Podczas spotkania dzieci z zaproszonych rodzin otrzymały słodkie paczki.

W 2013 roku, poprzez złożenie zapotrzebowania do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego, Zespół Placówek Wsparcia Dziennego otrzymał dotację na zatrudnienie trzech asystentów rodziny. Zaoszczędzone w ten sposób środki własne umożliwiły zatrudnienie dodatkowo asystenta na ½ etatu oraz realizację innych przedsięwzięć.

Pomoc w opiece i wychowaniu realizowana jest poprzez działalność placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczej, tj. świetlic.

W 2013 roku wszystkie placówki wsparcia dziennego objęły wsparciem **187 dzieci**. Do świetlic w przeważającej większości uczęszczają dzieci z rodzin z trudnościami życiowymi (ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm, niewydolność wychowawcza, wielodzietność, rodziny niepełne, bezradność). Dzieci przyjmowane są bez skierowania, a pobyt w świetlicach jest dobrowolny i nieodpłatny. Zgodnie z regulaminem ZPWDz do świetlic uczęszczają dzieci w wieku 6 – 16 lat, ale w wyjątkowych przypadkach można przyjąć dzieci młodsze.

Świetlice są otwarte cały rok od poniedziałku do piątku, z wyjątkiem dni ustawowo wolnych od pracy. W trakcie trwania roku szkolnego godziny otwarcia dostosowywane są do

potrzeb dzieci. Dzieci przychodzą przed lekcjami, bądź po zajęciach szkolnych. W czasie ferii, wakacji i innych dłuższych przerw w nauce świetlice otwarte są w godz. 8 – 16. Wychowankowie otrzymują posiłki typu drugie śniadanie, podwieczorek oraz soki, owoce i słodycze. Posiłki przygotowywane są najczęściej przy współudziale dzieci.

Praca w świetlicach oparta jest o roczny plan, opracowywany przez każdą placówkę. Głównymi zadaniami, ustalonymi przez zespół wychowawców, zawartymi w planie rocznym, a jednocześnie adekwatnymi do wymogów ustawy, i realizowanymi w placówkach są:

1. Pomoc w nauce.
2. Wspieranie dzieci z problemami wychowawczymi.
3. Rozwijanie zainteresowań i organizacja czasu wolnego.
4. Wzmacnianie roli i funkcji rodziny, współpraca z rodzicami.
5. Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

Wymienione zadania realizowane były poprzez podejmowanie niżej wymienionych działań nakierowanych na dziecko i rodzinę:

- zajęcia z elementami socjoterapii kształjące umiejętności właściwego rozwiązywania problemów życiowych, społecznie akceptowanych sposobów funkcjonowania w środowisku rówieśniczym,
- wyrabianie umiejętności spędzania czasu przez dzieci i rodziców podczas wspólnych spotkań ,
- angażowanie rodziców w przygotowywanie imprez świetlicowych,
- indywidualne rozmowy z rodzicami, zachęcanie do udziału w życiu dziecka,
- pogadanki tematyczne doskonalące umiejętności radzenia sobie w środowisku rodzinnym dotkniętym problemem alkoholowym,
- swobodne rozmowy i dyskusje zaznajamiające z zasadami moralnymi i ważnymi wartościami w życiu człowieka,
- zajęcia ćwiczące precyzowanie i rozwijanie zainteresowań z elementami psychozabawy,
- nauka umiejętności właściwej organizacji i wykorzystania czasu wolnego,
- zajęcia muzyczne i plastyczne, uczestniczenie w imprezach kulturalno – rozrywkowych rozwijających osobowość i wrażliwość estetyczną dzieci,
- jednakowe traktowanie wszystkich dzieci mające na celu zapewnienie akceptacji i bezpieczeństwa,
- pomoc w odrabianiu lekcji, zajęcia edukacyjne i wyrównawcze z wykorzystaniem różnorodnych pomocy dydaktycznych,
- zajęcia z wykorzystaniem elementów treningu interpersonalnego,

- indywidualne i grupowe rozmowy terapeutyczne,
- realizowanie programów profilaktycznych z zakresu uzależnień,
- systematyczne i cykliczne zajęcia z psychologiem, zatrudnionym w ZPWDz,
- współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny (szkoły – wychowawca i pedagog, pracownicy socjalni MOPR, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, Rady Osiedlowe, asystenci rodziny).

W świetlicach „Elfy” i „Gwarek” kontynuowany był program „Bajkowe spotkania” mający na celu umacnianie poczucia własnej wartości, naukę skutecznej komunikacji i współpracy w grupie oraz ćwiczenie asertywnego odmawiania. W każdej placówce prowadzone były zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnień.

Wychowawcy świetlic wraz z wychowankami i ich rodzicami przygotowali spotkania na Wielkanoc i Boże Narodzenie, na które zostały zaproszone osoby zaprzyjaźnione z poszczególnymi placówkami.

W kalendarz pracy świetlic wpisały się takie święta okolicznościowe jak Dzień Matki, Dzień Ojca, Dzień Babci i Dziadka, Dzień Dziecka i inne, obchodzone poprzez organizowanie spotkań lub zajęć tematycznych.

W każdej placówce jest wyznaczony czas na odrabianie lekcji i zajęcia wyrównawcze z dziećmi mającymi problemy z nauką. W celu zindywidualizowania tych zajęć, wystąpiono z prośbą do MOPR o przydzielenie do świetlic wolontariuszy. Prośba została rozpatrzona pozytywnie i od września 2013 roku pracę wychowawców w świetlicach wspomagali wolontariusze.

Ważnym elementem pracy świetlic są kontakty wychowawców z rodziną wychowanków. Aby zapoznać rodziców z działalnością placówek, zachęcić do udziału w życiu dziecka i pośrednio nauczyć ich organizacji czasu swoim dzieciom, w świetlicach organizowane były raz na miesiąc spotkania. Rodzice wraz z dziećmi mogli aktywnie uczestniczyć w zabawach integracyjnych, zajęciach plastycznych i kulinarnych, wieczorkach wspomnień, itp. Przedstawiono im też możliwość korzystania z porad psychologa. Mimo specjalnie przygotowywanych zaproszeń, nie wszystkie spotkania cieszyły się zadowalającą frekwencją.

Wychowankowie uczestniczyli w niżej wymienionych działaniach i imprezach wspólnych dla wszystkich placówek:

- Międzyświetlicowym Rodzinnym Turnieju Wiedzy o Polsce – 21.06.2013 (nagroda za I i III miejsce ufundowana była przez Korona Hotel i firmę El - Sam),
- Sportowym Dniu Rodziny przy ognisku i zabawie – 28.06.2013,

- jednodniowej wycieczce turystyczno – krajoznawczej na Mazury – 27.08.2013,
- imprezie zorganizowanej przez MOPR w Ostrołęce „Wspólnie z Rodziną”,
- obchodach Międzynarodowego Dnia Ubóstwa – ZPWDz reprezentowany był w formie występu artystycznego oraz wystawę prac dzieci ze świetlic „Gwiazdki” i „Słodziaki”,
- akcji „Sprzątanie świata”.

Dzięki pośrednictwu redakcji „Kuriera Ostrołęckiego” dzieci we wszystkich świetlicach zostały obdarowane drobnymi, słodkimi prezentami z okazji Dnia Dziecka i Mikołajek.

W czasie ferii zimowych i wakacji wychowankowie świetlic korzystali z oferty miejskich placówek kulturalnych i sportowych. Wychodzili na wybrane seanse filmowe, do muzeum i na basen, korzystali z dostępnych sal sportowych, a także bawili się w salonie zabaw. Podczas wakacji zostali zaproszeni do udziału w programie „Wakacje z Parkiem Wodnym”, w którym wzięło udział 29 wychowanków.

Wszystkie placówki objęte zostały wsparciem psychologa, który raz w tygodniu przeprowadzał zajęcia z dziećmi na świetlicach, a także zrealizował trzy programy profilaktyczne:

1. „Ja wśród ludzi”- z zakresu przemocy; cele zrealizowane: nauka sposobów wyładowywania negatywnych emocji, kontrolowanie emocji, komunikowanie się, uświadomienie wagi norm w życiu, nabycie umiejętności rozwiązywania problemów, podniesienie samooceny, nauka budowania sieci wsparcia.

2. „Beeezpieczny internet z owieczkami” – z zakresu bezpiecznego korzystania z internetu i przemocy internetowej; cele zrealizowane: nabycie wiedzy i umiejętności bezpiecznego używania internetu, m.in. obrona przed wykorzystaniem danych osobowych, niebezpieczne treści w sieci, zawieranie nowych znajomości, reagowanie w przypadku przemocy internetowej.

3. „Dzięki, nie piję” – z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi; cele zrealizowane: poznanie skutków używania alkoholu, poznanie zachowań i sposobów komunikacji w rodzinie z problemem alkoholowym, nauka asertywności.

Realizowany był również program pomocy psychoedukacyjnej Fundacji Drabina Rozwoju „Grajki-pomagajki”, gdzie dzieci poprzez gry komputerowe, ćwiczenia i zajęcia prowadzone przez wychowawców nabywały oraz trenowały podstawowe umiejętności społeczne.

Dzieci uczęszczające do świetlic mogły korzystać z zajęć indywidualnych, grupowych, a rodzice bądź opiekunowie z pomocy wychowawcy i fachowej literatury dotyczącej problemów wychowawczych.

Świetlica „**Elfy**” mieści się w budynku Dworca Kolejowego. W placówce zatrudniony jest jeden wychowawca w pełnym wymiarze czasu pracy oraz jeden pracownik obsługi – porządkowego pracujący na ½ etatu. W okresie od stycznia do grudnia 2013 r. placówka objęła opieką **30 wychowanków** w wieku od 5 do 14 r. ż.

Świetlica była otwarta w godz.: poniedziałek - 14.00 – 19.00, wtorek - 8.00 - 20.00, środa - 11.00 – 20.00, czwartek - 8.00 – 17.00, piątek - 8.00 – 16.00.

W świetlicy „Elfy” organizowano ciekawe zajęcia plastyczne: „Collage - imiona”, „Wyszywanko na papierze”, „Pisanki, malowanki, wyklejanki”, „Rok Juliana Tuwima”, „Projekt „żywej” dekoracji jesiennej”, „Tekturowa płaskorzeźba”, „Zmywane obrazki”. Przeprowadzono pogadanki tematyczne: „Moje prawa i obowiązki - zapoznanie się z ideą Konwencji Praw Dziecka”, „W co bawiły się dzieci dawniej i dziś”, „Jak możemy pomóc zwierzętom przetrwać zimą?”, „Pamiętajmy o bezpiecznej zabawie podczas wakacji”. W celu integracji społeczności świetlicowej przeprowadzono szereg zajęć z zabawami: „Na bezludną wyspę zabiorę”, „Historyjka z pierwszych imion liter”, „Niedokończone zdania”, „Skojarzenia”, „Pierścionek”. Organizowano też imprezy wspólnie z innymi świetlicami ZPWDz: „Thusty czwartek”- integracyjny bal karnawałowy z udziałem świetlic „Słodziaki” i „Gwiazdki” oraz spotkanie integracyjne w świetlicy „Słodziaki” i wspólne wyjście na pizzę.

Dużym zainteresowaniem wśród dzieci cieszą się zajęcia kulinarne, których celem jest nauka zdrowych zasad żywienia i zachowania higieny. Przykładem mogą być: „Wspólne gotowanie”, „Ciasteczkowy potwór” lub „Kanapka z charakterem”. Z inicjatywy Klubu Integracji Społecznej i Wolontariatu, działających przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie, wspólnie z wychowankami świetlicy zorganizowano pieczenie „ciasteczek serdeczności”, które rozdawane są klientom i pracownikom MOPR. Podczas spotkania świątecznego Rada Osiedla „Stacja” podarowała dzieciom słodczyce i książeczki.

Świetlica „**Gwarek**” usytuowana jest w budynku Ostrołęckiej Spółdzielni Mieszkaniowej. Zatrudniony jest tam jeden wychowawca w pełnym wymiarze czasu pracy. Placówka w okresie od stycznia do grudnia 2013 r. objęła opieką **31 dzieci** w wieku od 6 do 16 roku życia.

W pierwszym półroczu świetlica była otwarta w godzinach: poniedziałek 10.00 – 18.00, wtorek 8.00 – 18.00, środa 10.00 – 18.00, czwartek 8.00 – 18.00, piątek – 8.00 – 16.00.

Godziny funkcjonowania placówki w drugim półroczu uzależnione były od przebiegu prac remontowych w budynku spółdzielni mieszkaniowej, w którym mieści się świetlica. Dzieci miały możliwość przebywania w placówce od poniedziałku do piątku w godz. 8.00 – 16.00, w okresie wrzesień – listopad; w godz. 10.00 – 18.00 w poniedziałki i wtorki w grudniu, pozostałe dni tygodnia bez zmian.

Pracę wychowawcy świetlicy wspierał wolontariusz p. Mariusz Brodowski. W listopadzie i grudniu, w ramach wolontariatu w odrabianiu lekcji pomagały dzieciom trzy uczennice Gimnazjum nr 1 w Ostrołęce.

Zajęcia z zakresu profilaktyki realizowane były w placówce w czasie wakacji, kiedy nie ma obowiązku odrabiania lekcji, a dzieci przebywały w świetlicy w większych grupach, o tej samej porze. Zajęcia z tego zakresu to m.in. pogadanki, filmy: „Papierosom powiedz – Nie!”, „Alkohol - droga do nikąd”, „Jestem sobą, mam własne zdanie – asertywność a używki”, „Wakacyjna polisa trzeźwości”, „Wpływ alkoholu na organizm człowieka”.

Wychowawca świetlicy organizował dużo ciekawych zajęć i spotkań. Na szczególną uwagę zasługują: Dzień Babci i Dziadka oraz Dzień Solidarności Międzypokoleniowej, gdzie do udziału, oprócz rodzin wychowanków, zaproszono członków Klubu Seniora „Wrzos”, a także „Wieczorek Wspomnień” – spotkanie integracyjne dla rodziców i dzieci i wspólne oglądanie filmu ze spotkania jasełkowego.

Podczas wakacji zorganizowano wycieczki rowerowe do Teodorowa (wycieczka edukacyjna: poszukiwanie pomników przyrody), do Kruszewa w celu przekazania akcesoriów dla potrzebujących zwierząt i spędzenia dnia w schronisku, do Łęgu Starościńskiego na pożegnanie wakacji. Do udziału każdorazowo zapraszani byli rodzice naszych wychowanków.

W świetlicy dzieci uczyły się bądź doskonaliły umiejętności manualne podczas zajęć plastycznych: „Spotkanie z twórczynią ludową Panią Czesławą Lewandowską”, „Nauka wycinanki w Muzeum Kultury Kurpiowskiej”, „Kwiaty dla wszystkich kobiet” – udział w konkursie plastycznym ogłoszonym przez Klub Lokator, wykonywanie sezonowych dekoracji w pomieszczeniu świetlicy. Dzieci chętnie brały udział w zajęciach wychowawczych: „Zabawy interakcyjne wspomagające wyrażanie własnych postaw i uczuć, budujące pozytywną samoocenę”, „Komu potrzebne są normy i reguły?”, „Świetlica to „My”, „Kto i jak może pomagać?”, „Tworzenie portretu świetlicy”, ocenianie zachowania w świetlicy zgodnie z systemem - „Moja wędrówka po zaczarowanej krainie”. Dzieci bardzo chętnie uczestniczą w systematycznym prowadzeniu kroniki świetlicy. Pamiętając

o zachowaniu bezpieczeństwa podczas wspólnych wyjść wychowanków w czasie ferii i wakacji przeprowadzono dwa cykle zajęć „Bezpieczne ferie” i „Bezpieczne wakacje”.

Dzieci miały okazję do zaprezentowania się podczas Festynu Rodzinnego Osiedla Dzieci Polskich i otwarcia świetlicy „Gwiazdki” odśpiewując piosenkę świetlicową. Czterokrotnie występowały przedstawiając „Jasełka”: w trakcie uroczystego spotkania z okazji Świąt Bożego Narodzenia w świetlicy, wigilii dla Klubu Seniora „Wrzos”, spotkania wigilijnego dla mieszkańców Osiedla Dzieci Polskich i spotkania świątecznego dla dzieci, które pisały listy do Św. Mikołaja.

Do przygotowania spotkania świątecznego i „Jasełek” wychowawca wykorzystał metodę projektu. Zakłada ona stwarzanie możliwości, by dzieci mogły stawać się kreatorami i organizatorami wszelkich działań podejmowanych w placówce, miały możliwość podejmowania ról społecznych w społeczności lokalnej i rozwijania umiejętności życiowych. Realizacja przedsięwzięcia trwała 6 tygodni. Kolejne jego etapy miały na celu zaangażowanie w jak największym stopniu rodziców. Założeniem było dostarczenie dzieciom i rodzicom doświadczeń wzmacniających istniejące pomiędzy nimi więzi. W organizację spotkania świątecznego włączyła się Ostrołęcka Spółdzielnia Mieszkaniowa udostępniając dużą salę w swoim budynku i zakupując na tę imprezę słodycze i owoce.

Świetlica „Gwiazdki” do lipca funkcjonowała przy ul. Spokojnej 16. W drugiej połowie roku została przeniesiona na osiedle „Centrum” do budynku przy ul. Sikorskiego 4. Powodem zmiany lokalizacji była niska frekwencja dzieci. W tej świetlicy zatrudniony jest jeden wychowawca w pełnym wymiarze czasu pracy. Przez dwa dni w tygodniu od sierpnia pracę wychowawcy wspierał drugi wychowawca, a od września trzech wolontariuszy obecnych na świetlicy 1x w tygodniu.

W okresie od stycznia do lipca 2013 r. świetlica objęła opieką **16 wychowanków** w wieku od 6 do 16 roku życia. W roku szkolnym placówka była otwarta w: poniedziałek, oraz środę w godz. 10:00-18:00, we wtorek, czwartek, piątek w godz. 8:00-16:00. Ze względu na niską frekwencją dzieci uczestniczących w zajęciach świetlicowych, część zajęć łączono z zajęciami w świetlicach „Elfy”, „Gwarek” lub „Słodziaki”.

Działania dotyczące zmiany lokalizacji podjęto pod koniec 2012 roku. Od sierpnia świetlica funkcjonuje na osiedlu „Centrum” w lokalu wskazanym przez Spółdzielnię Mieszkaniową „Centrum”, przy ul. Sikorskiego 4. Na przeprowadzenie prac adaptacyjnych otrzymano środki z budżetu Miasta w kwocie 20 000 zł, a prace wykonali pracownicy Miejskiego Zarządu Obiektów Sportowo – Turystycznych i Infrastruktury Technicznej

w Ostrołęce. Uroczyste otwarcie świetlicy „Gwiazdki” na osiedlu „Centrum” miało miejsce 2.09.2013 r.

W okresie od sierpnia do grudnia 2013 r., świetlica środowiskowa „Gwiazdki” objęła opieką 27 wychowanków w wieku od 6 do 16 roku życia. Są to dzieci z rejonu osiedla „Centrum”. Nabór dzieci do placówki odbył się za pośrednictwem MOPR. W dni nauki szkolnej świetlica jest otwarta w godzinach: od poniedziałku do czwartku: 8:00-18:00, a w piątek od 8:00 do 16:00. Mając na uwadze potrzeby wychowanków i ich rodziców, od 18.11.2013r. świetlica funkcjonowała w poniedziałek i czwartek od 10:00 do 18:00, wtorek i środa od 8:00 do 18:00, a w piątek od 8:00 do 16:00.

Wśród wielu ciekawych zajęć prowadzonych przez wychowawców na uwagę zasługują zajęcia Klubu Młodych Odkrywców, mające na celu zdobycie wiedzy poprzez zabawę oraz zajęcia profilaktyczno - wychowawcze: „Nowy Rok i wszystko będzie od nowa”, „Jak sobie radzić ze stresem? Unikanie i łagodzenie konfliktów”, „Uzależnienia wśród dzieci i młodzieży”, „Moja rodzina”, „Nasze hobby”, „Jak pożytecznie wykorzystać wolny czas?”, „Nasze zdrowie”. Wychowawcy organizują też różnorodne spotkania, np. wizyta ratowników medycznych, pracowników Meditransu, którzy zapoznali dzieci z elementarnymi zasadami udzielania pierwszej pomocy; wyjście dzieci z klas IV - VI na spotkanie do Komendy Miejskiej Policji, co pozwoliło na rozwijanie zainteresowań młodzieży, zapoznanie z charakterem pracy policjanta, udział w pogadance o bezpieczeństwie na co dzień; spotkanie dla dzieci klas I – III z przedstawicielami Policji – Komisarz Kurpik, połączone z pogadanką profilaktyczną dotyczącą bezpieczeństwa. W świetlicy „Gwiazdki” dodatkowo realizowane były programy profilaktyczne: „Stop narkomanii” mający na celu kształtowanie poczucia odpowiedzialności za swoje czyny i poznanie rodzajów narkotyków oraz ich szkodliwości oddziaływania na organizm; „Znajdź rozwiązanie – nie pij”, którego celem było zapobieganie spożywaniu alkoholu wśród dzieci. Prowadzono także zajęcia z profilaktyki zachowań agresywnych, przemocy wśród rówieśników, kształtowania postaw tolerancji wobec ludzi i rozwiązywania konfliktów.

Wspólnie ze Spółdzielnią Mieszkaniową „Centrum” przygotowano spotkanie świąteczne. SM „Centrum” udostępniła pomieszczenie świetlicowe, zakupiła niektóre elementy dekoracji oraz ufundowała dla dzieci paczki.

Świetlica „Pociecha” usytuowana jest przy ul. Bogusławskiego 17. Zatrudnionych jest tam dwóch wychowawców w pełnym wymiarze czasu pracy. Jeden z nich od maja przebywał na zwolnieniu lekarskim, a od listopada na urlopie macierzyńskim. W związku z tym, przez dwa dni w tygodniu pracował tam dodatkowo drugi wychowawca.

Placówka była czynna od poniedziałku do czwartku w godzinach 8.00 – 18.00, a w piątek 8.00 – 16.00. Z dniem 18.11.2013 r. nastąpiła zmiana godzin otwarcia świetlicy tj. pn. 10.30-18.30, wt. 10.00-18.00, śr. 8.00-16.00, czw. 10.00-19.00, pt. 8.00-16.00. Opieką świetlicy w okresie od stycznia do grudnia objętych było **22 dzieci** w wieku od 5 do 13 lat.

W świetlicy odbywały się różnorodne zajęcia wszechstronnie rozwijające osobowość dzieci. Ciekawymi zajęciami rozwijającymi sprawność manualną były prace wykonywane metodą orgiami i lepienie z plasteliny, modeliny oraz masy solnej.

Dzieci uczęszczające do placówki brały czynny udział w imprezach świetlicowych, m.in. Walentynki, Tłusty Czwartek, uroczyste spotkanie z Kurpiankami, „Świetlicowe kuchcikowo”, udział w akcji „Cała Polska czyta dzieciom”, „Dzień marchewki”, „Świetlicowe pieczenie świątecznych ciasteczek”. Organizowane były również wyjścia rekreacyjno-edukacyjne: wyjście do Muzeum Kultury Kurpiowskiej, zabawy w „Urwisie”, cykl wycieczek połączonych z obserwacją zmian zachodzących w poszczególnych porach roku oraz rozwijających sprawność fizyczną - „Dzień w parku”. Dzieci wzięły także udział w pisaniu „Listu do Św. Mikołaja” zorganizowanego przez „Rozmaitości Ostrołęckie”. Laureatami konkursu zostało trzech podopiecznych placówki.

Prowadzono zajęcia dot. zasad bezpieczeństwa pt. „Żyj bezpiecznie” i „Bezpieczna droga do szkoły” oraz liczne gry i zabawy eliminujące agresywne zachowania. Zorganizowano wiele konkursów i turniejów sportowych kształtujących zdrowe współzawodnictwo. Wkład w organizację Spotkania Wigilijnego wniosła Rada Osiedla „Parkowe” fundując na ten cel napoje i słodycze.

Świetlica „**Promyk**” zlokalizowana jest w jednym z bloków socjalnych na osiedlu „Łazek”. Pracuje tam trzech wychowawców (dwóch w pełnym wymiarze czasu pracy, jeden na ½ etatu).

W 2013 roku placówka objęła wsparciem **29 wychowanków** w wieku 5 - 16 lat. Świetlicę odwiedzało też 10 wychowanków powyżej 16 r. ż., korzystając z wybranych zajęć. W większości rodzice tych dzieci są niewydolni wychowawczo, a rodziny dotknięte są różnymi trudnościami życiowymi (ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm, rodziny niepełne). W związku z tym dzieci uczęszczające do placówki potrzebują dużego wsparcia i zainteresowania ze strony dorosłych.

W okresie styczeń – 15 listopad 2013 r. świetlica była otwarta w godzinach: poniedziałek i środa 8.00 – 18.00, wtorek i czwartek 10.00 – 18.00, piątek 8.00 – 17.00. Od 18.11.2013 r. godziny otwarcia przedstawiały się następująco: poniedziałek 8.00-19.00, wtorek i środa 8.00-18.00, czwartek 8.00-18.30, piątek 8.00-17.00.

Praca w świetlicy „Promyk” w dużej części skupiała się na zapewnieniu dzieciom zorganizowanej opieki wychowawczej, przygotowaniu ich do samodzielności i kształtowaniu właściwej podstawy etyczno-moralnej, wyrabianiu cech charakteru takich jak: pracowitość, zdyscyplinowanie, uczciwość, organizowaniu indywidualnej i zespołowej nauki, udzielaniu pomocy uczniom mającym trudności w nauce, rozwijaniu uzdolnień i zainteresowań intelektualnych, artystycznych i technicznych, kształtowaniu nawyków kulturalnego zachowywania się w świetlicy i środowisku, nauce asertywnego wyrażania emocji i uczuć, doskonaleniu umiejętności odmawiania i unikania niebezpiecznych sytuacji, wzmacnianiu więzi między rodzicami a dziećmi poprzez oddziaływanie socjoterapeutyczne. Pracę wychowawców od września wspomagała jedna wolontariuszka.

Podjęmowane działania mają swoje odzwierciedlenie w organizowanych zajęciach. Na uwagę zasługują zajęcia profilaktyczne: „Uzależnienia niewolą i niszczą”, „Używkom mówimy STOP” – kontynuacja”, „Rodzina – radości i trudności”. Dzieci mają dostęp do broszur dot. zagrożenia i skutków uzależnień, a raz w miesiącu ma miejsce „Popołudnie z filmem” o tematyce związanej z profilaktyką uzależnień.

W ramach rozwijania zainteresowań i organizacji czasu wolnego kontynuowana jest współpraca z klubem wędkarskim „Energopap 72”. W czasie zajęć, zwanych szkółką wędkowania, dzieci przygotowywały się do wyjazdowych zawodów spławikowych. W tym roku wychowankowie wraz z rodzinami i wychowawcami czterokrotnie wyjechali nad zalew wodny w Wykrocie i dwukrotnie nad Kanał Szymoński. Na jednym z wyjazdów, oprócz zawodów spławikowych, dzieci uczestniczyły w sprzątnięciu terenu wokół zalewu w ramach „Tygodnia czystości wód”, a potem wzięły udział w konkursie plastycznym związanym z tą tematyką.

Wychowawcy często organizowali zajęcia w terenie typu grzybobranie, podchody, ognisko z zabawami, zawody sportowe. Dzieci utrwalają swoje wrażenia, wykonując prace plastyczne różnymi technikami.

Dzieci miały możliwość kibicowania na żywo swojemu koledze z grupy świetlicowej podczas zawodów Pucharu Polski w Boksie Kadetów w Łomży, uczestnicząc w zorganizowanej w tym celu wycieczce. W wyjeździe uczestniczyli też rodzice.

Ze świetlicą współpracuje Rada Osiedla „Łazek”, która w tym roku ufundowała dla dzieci pomoce dydaktyczne, gry planszowe i zabawki. Inny przyjaciel świetlicy zorganizował dzieciom profesjonalną sesję zdjęciową w sali i w plenerze, co dało im przede wszystkim dużo radości, ale i możliwość zapoznania ze specyfiką pracy fotografa. Miały też

miejsce spotkania z policjantem i ratownikiem WOPR, poświęcone zachowaniu bezpieczeństwa podczas ferii i wakacji.

W drugim półroczu realizowany był program z elementami pedagogiki zabawy, który miał na celu naukę rozładowania emocji, doskonalenie umiejętności współpracy i komunikacji w grupie oraz umacnianie poczucia własnej wartości.

W świetlicy „**Słodziaki**”, ul. Jaracza 2a, pracuje dwóch wychowawców w pełnym wymiarze czasu pracy. W związku z urlopem wychowawczym zatrudniony jest jeden wychowawca na zastępstwo. Ponad to pracę wychowawców wspomaga dwóch wolontariuszy.

Zajęcia w świetlicy prowadzone były od poniedziałku do czwartku w godzinach od 8 do 18, piątki 8 – 16. Od 18.11.2013 placówka otwarta była w poniedziałki i czwartki w godzinach od 8 do 18, wtorki i środy 8 - 19, piątek pozostał bez zmian. Świetlica obejmowała opieką **48 wychowanków** w wieku od 4 do 16 lat.

Praca wychowawcza z dziećmi i młodzieżą uwzględniała zainteresowania, potrzeby i oczekiwania wychowanków. W związku z tym zajęcia przybierały różnorodne formy. Były to spotkania (m.in. spotkanie z ratownikami medycznymi, spotkanie z policjantem Komisarzem Kurpikiem, spotkanie dla dzieci i rodziców z dietetykiem Nature Hause). Dzieci brały udział w konkursie recytatorskim pt. „Malowała Jesień” zorganizowanym przez Przedszkole Miejskie Nr 18. Dzieci i wychowawcy świetlicy gościli studentów ZKN, którzy przygotowali dla podopiecznych teatrzyk kukielkowy pt. „Baba Jaga u dentysty” oraz Klub Seniora „Jesienne róże”. W prowadzonych przez wolontariuszkę zajęciach aerobiku uczestniczyły także dzieci ze świetlicy „Gwiazdki”. Podopieczni świetlicy wzięli udział w pikniku organizowanym przez Meditrans pt. „Zdrowe wakacje”, podczas którego uczyli się zasad udzielania pierwszej pomocy. Świetlica „Słodziaki” została zaproszona do udziału we wspólnych zabawach z dziećmi niepełnosprawnymi z „Kolorowej Szkoły”.

W świetlicy organizowano dużo zajęć plastycznych: wykonywanie kwiatów z bibuły, baranków z masy solnej, przygotowywanie kartek świątecznych techniką decupagu, zdobienie pisanek, tworzenie kwiatów techniką orgiami, wykonywanie wiosennych witraży, z wikliny papierowej wyplatano pudełeczka, koszyki, choinki, wazony na kwiaty.

W ramach rozwijania zdolności aktorsko – muzycznych przygotowano dla rodziców i gości z Klubu Seniora przedstawienie „Witaj Wiosno”. Przygotowana na święta Bożego Narodzenia słowno – muzyczna część artystyczna prezentowana była dwukrotnie: 11 grudnia na spotkaniu świątecznym Rady Osiedla Sienkiewicza i 19 grudnia dla rodziców i zaproszonych przez placówkę gości. Zadbano też o talent twórczy dzieci poprzez ułożenie piosenki o świetlicy pt. „Zostań naszym uczestnikiem”. Wychowawcy wspólnie z dziećmi

napisali kilka wierszy o świetlicy pt. „Szczególne miejsce”, „Zaproszenie”, „Po co tworzę?”, „W zamyśleniu”, „Na wesoło”. Powstały także krótkie wierszyki o różnej tematyce.

W ramach współpracy z Radą Osiedla „Sienkiewicza” dzieci ze świetlicy zaprezentowały się podczas festynu osiedlowego, przygotowując układ taneczny do piosenki „Idę na plażę”. Wychowawcy natomiast poprowadzili 4 konkursy dla uczestników festynu.

Reasumując, realizowane zadania miały różnorodny charakter, działania przybierały wielorakie formy i metody pracy. W sposób ciekawy organizowany był czas wolny, pomoc w nauce prowadzona była systematycznie, a szeroki wachlarz zajęć dawał wychowankom możliwość rozwijania zdolności i zainteresowań oraz nabywania społecznie akceptowanych zachowań i nawyków.

Dzięki zajęciom w świetlicach dzieci mają możliwość wszechstronnego rozwoju. Podnoszą swój poziom intelektualny, uczą się otwartości na innych, tolerancji i akceptacji innego człowieka. Przebywając w świetlicach dzieci uczą się ponoszenia odpowiedzialności za drugą osobę oraz dbałości o wspólne dobro. Dzieci z pełną świadomością mogą liczyć na wyrozumiałość wobec ich problemów, akceptację oraz pomoc dostosowaną do potrzeb.

Na funkcjonowanie Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego w 2013 roku Miasto Ostrołęka przeznaczyło ogółem **kwotę 948 327,00 zł, w tym 76 435,00 zł** z dotacji w ramach ogłoszonego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej „Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2013 – asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”.

Plan budżetu Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego przedstawiał się następująco:

I. Dział 851 – Ochrona zdrowia

rozdział 85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi – 306 872,00 zł

wydatkowano – 295 330,44 zł

II. Dział 852 – Pomoc społeczna

rozdział – 85295 – Pozostała działalność - 463 460,00 zł;

wydatkowano – 440 303,85 zł

rozdział - 85206 – Wspieranie rodziny - 178 085,00 zł (w tym 76 435,00zł – w/w

dotacja)

wydatkowano - 156 674,68 zł (w tym 75 146,72 zł – w/w

dotacja).

Łącznie wydatkowano kwotę **892 308,97 zł**.

Do budżetu Miasta zwrócono kwotę **56 018,03 zł** (w tym z w/w dotacji **1 288,28 zł**).

Zgodnie z art. 179 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z 9 czerwca 2011 r. poniżej przedstawiono **potrzeby związane z dalszą realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny.**

Mając na uwadze dobro rodzin, z którymi pracują asystenci rodziny, i tych, które otrzymują pomoc w opiece i wychowaniu, widzimy konieczność funkcjonowania w naszym mieście terapeuty rodziny. W większości rodzin występują problemy dotyczące relacji między ich członkami. Zdaniem specjalistów tylko praca z całym systemem, czyli rodziną, pozwala na rozwiązanie problemu, z którym boryka się jej członek. Podstawowym celem terapii rodziny jest poszerzenie możliwości wchodzenia w autentyczne relacje z jej członkami, wrażliwość na potrzeby własne i innych, umiejętność rozwiązywania sytuacji konfliktowych na drodze porozumienia.

Dobłą praktyką dotyczącą dzieci i młodzieży funkcjonującej w środowisku ulicznym i nawiązującą w ten sposób kontakty z grupą rówieśniczą jest pedagog ulicy. Działania wychowawcy podwórkowego mają zachęcać do zmiany postawy, rozwijania zainteresowań, talentów i pasji. Codzienna praca pedagoga w środowisku ma zmotywować dzieci i młodzież do aktywnego stylu życia i wypełniania obowiązków jako ucznia i członka społeczeństwa oraz pokazywać różne możliwości spędzania czasu.

Stworzenie stanowiska pedagoga ulicy i animatora zajęć podwórkowych mogłoby pomóc tym młodym ludziom w odnalezieniu właściwej drogi wiodącej ku przyszłości.

W Zespole Placówek Wsparcia Dziennego, jako całości, podejmowane są działania mające na celu integrację wychowanków poszczególnych świetlic, a także rodzin objętych wsparciem asystentów. Odbywa się coraz więcej wspólnych spotkań i imprez. W związku z tym istnieje potrzeba wyposażenia placówki w sprzęt audiowizualny (tablica multimedialna, rzutnik).

Niezastąpioną formą pogłębiania wiedzy z zakresu pracy z rodziną oraz pomocy dziecku i rodzinie są szkolenia, kursy, warsztaty. Dają możliwość zapoznania się z nowymi formami pracy i zwiększają efektywność podejmowanych działań. Zwiększenie środków finansowych w budżecie Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego umożliwiłoby podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników.